

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**8 Nisan 2020
Çarşamba**

RESMÎ GAZETE'DE BUGÜN

8 Nisan 2020 Çarşamba

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMESİ

— Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde Değişiklik Yapılması Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Kararname Numarası: 58)

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

- Yozgat İli Merkez İlçe, Medrese ve Yukarı Nohutlu (2. Mıntıka) Mahalleleri Sınırları İçerisinde Bulunan Sınır ve Koordinatları Gösterilen Alanın Riskli Alan İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2379)
- Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 1267 (1999), 1988 (2011) ve 1989 (2011) Sayılı Kararlarıyla Listelenen Kişi, Kuruluş veya Organizasyonların Tasarrufunda Bulunan Malvarlığının Dondurulması Hakkındaki 30/9/2013 Tarihli ve 2013/5428 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararının Eki (1) Sayılı Listede Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar (Karar Sayısı: 2380)
- 5564 Sayılı Kimyasal Silahların Geliştirilmesi, Üretimi, Stoklanması ve Kullanımının Yasaklanması Hakkında Kanuna Ekli Toksik Kimyasal Maddeler ve Bunların Prekürsörlerine İlişkin (1) Sayılı Cetvelin, 7/6/2020 Tarihinden Geçerli Olmak Üzere Değiştirilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2381)
- Kamu Hizmeti Yükümlülüğü Kapsamında Yolcu Taşımacılığı Hizmeti Verilecek Demiryolu Hatlarının Belirlenmesine İlişkin Karar (Karar Sayısı: 2382)

ATAMA KARARLARI

— Cumhurbaşkanlığı Tarafından Yapılan Atamalar Hakkında Kararlar (Karar: 2020/115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125)

YÖNETMELİKLER

- Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Tarım Sigortaları Havuzu Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Kültür ve Turizm Uzmanlığı Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik
- Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Önlisans-Lisans Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

GENELGE

— Dış Ticaret Organizasyonlarının Koordinasyonu ile İlgili 2020/6 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi

TEBLİĞ

— İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (No: 2020/6)

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

— Anayasa Mahkemesinin 12/12/2019 Tarihli ve 2016/10454 Başvuru Numaralı Kararı

Kamu bankalarından tepki

Kamu bankalarından yapılan ortak açıklamada, sosyal medya üzerinden kendilerine haksız ve gerçek dışı eleştirilerin yapıldığını, iş tutuşlarıyla örtüşmeyen söz konusu eleştirileri kabul etmediklerini duyurdu.

07 Nisan 2020

Ziraat Bankası, Halkbank ve VakıfBank'ın yaptıkları ortak açıklamada, sosyal medya üzerinden kendilerine haksız ve gerçek dışı eleştirilerin yapıldığını, iş tutuşlarıyla örtüşmeyen söz konusu eleştirileri kabul etmediklerini duyurdu.

Ziraat Bankası, Halkbank ve VakıfBank yaptıkları ortak açıklamada, bugün Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı Rifat Hisarcıkloğlu'nun sosyal medya üzerinden kamu bankalarına yönelik haksız ve gerçek dışı eleştirilerinin olduğu belirtildi.

Tam mesai ile çalışan kamu bankaları olarak, ülkenin virüs salgınıyla ilgili finansal mücadelesine özveri içerisinde kesintisiz destek verdikleri vurgulanan açıklamada, "Kamu bankaları olarak, iş tutuşumuzla örtüşmeyen eleştirileri kabul etmediğimizi kamuoyuna saygı ile duyuruyoruz." ifadelerine yer verildi.

Can kaybı 725'e, vaka sayısı 34 bin 109'a yükseldi

Sağlık Bakanı Koca, 24 saatte vaka sayısının 3 bin 892, vefat sayısının 76 olduğunu, toplam vefat sayısının 725'e, vaka sayısının 34 bin 109'a ulaştığını bildirdi.

07 Nisan 2020

Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, Bilim Kurulu toplantısının ardından koronavirüsle mücadelede son duruma ilişkin açıklamalarda bulundu.

Bakan Koca'nın açıklamalarından satır başları şu şekilde:

Dün ülkemizi dışarıya karşı izole etmeye çalışıyorduk, izolasyon kuralına şimdi şehir şehir uymamız zorunludur.

Her yaşta, olağanüstü bir hızla bulaşabilen virüsle karşı karşıyayız. Vücut direncine bağlı olarak herkeste hastalık belirtisi çıkabiliyor.

Bu mücadelede iki taraf var. Taraflardan birisi yayılma kapasitesi yüksek virüs ve diğer taraf ise biziz.

"Yaş bir güvence olarak algılanmamalıdır"

Artık genç yaşlardaki hastaların da kaybına tanık oluyoruz. Yaş bir güvence olarak algılanmamalıdır.

Şu anda salgının etkin seyrettiği İstanbul, Kocaeli, Sakarya, Ankara, İzmir gibi şehirler ortak özellikleriyle dikkat çekmektedir. Bu şehirler yurt dışı gidiş gelişlerin, sosyal temasın olduğu şehirlerdir.

Toplum Bilimleri Kurulu adını verdiğimiz yeni bir kurul oluşturduk. Kurul süreçle ilgili öngörü çalışmaları yapacak, toplum, aile ve bireyler olarak nelerden kaçınmanın ötesinde hayatı kolaylaştıracak tekliflerde bulunacak. Bu salgınla mücadelede bir ilktir.

Test sayımızın 30 bine ulaşmasını planlıyoruz

Günlük test sayımızın önümüzdeki hafta 30 bine ulaşmasını planlıyoruz. Test sayısı arttıkça doğal olarak pozitif vaka sayımız da artmaktadır. Bu, tarama çalışmalarındaki başarıdan kaynaklanıyor

Hastalarımızda akciğer enfeksiyonuna geçiş oranında azalma sağladık, ilaç tedavisine erken başlamamızın bunda büyük rolü olduğunu düşünüyoruz.

Evde izole edilmesi gerekenleri dijital yöntemle takip edeceğiz. Gerektiğinde hemen uyaracağımız sistemin hazırlıklarını tamamladık.

Bugün 76 vatandaşımızı kaybettik

Bugün 3892 kişiye daha tanı kondu, koronavirüs nedeniyle 76 vatandaşımızı kaybettik.

Türkiye genelindeki dağılımda İstanbul, Ankara, İzmir, Körfez, Kocaeli, Sakarya, Zonguldak bu noktalarda yoğunluk fazla.

Tedavisi tamamlanarak taburcu edilen toplam kişi sayısının 1582 oldu.

Erciyes Üniversitesi'nden Prof. Dr. Aykut Özdarendeli ile Ankara Üniversitesi'nden Aykut Özkul virüsü izole etmeyi başardılar

Vakaların izole olmalarını, evde takibini, hareketliliğini, dışarı çıkıp çıkmadığını görmek üzere bir aplikasyon geliştirildi.

"Yoğun bakım doluluk oranımız yüzde 63'ü geçmedi"

Süreci takip ederken olumlu gözlemlerimiz var. Bunların istikrar ve trend kazanmasını bekliyoruz.

Şu an bütün Türkiye'de yoğun bakımlardaki doluluk oranımız yüzde 62-63'ü geçmedi.

(Sağlık çalışanları için) Yeni bir atama sürecini başlattık, önümüzdeki birkaç gün içinde bu süreç sonuçlanmış olacak

İş yerlerinde toplu alanlarda ve iş yeri ortamında maske zorunlu. Bununla ilgili yer yer denetimler yapılacak.

"Masle satışı asla söz konusu olmayacak"

Dünyada sağlık altyapısı en güçlü olan ülkelerdeniz, hatta nüfusa göre Avrupa ülkelerinden en az 2 kat solunum cihazı olan bir ülkeyiz.

Eczanelerde maske satışı asla söz konusu olmayacak. Bedava vermek istiyorlarsa verebilirler. Parayla maske satılmayacak.

Sağlık sorunu olan herhangi bir Bilim Kurulu üyemiz yok. Testi pozitif çıkan üyemizin de sağlık sorunu olmadığını söyleyebilirim

Firmaların yarısı % 50'den fazla ciro kaybetti!

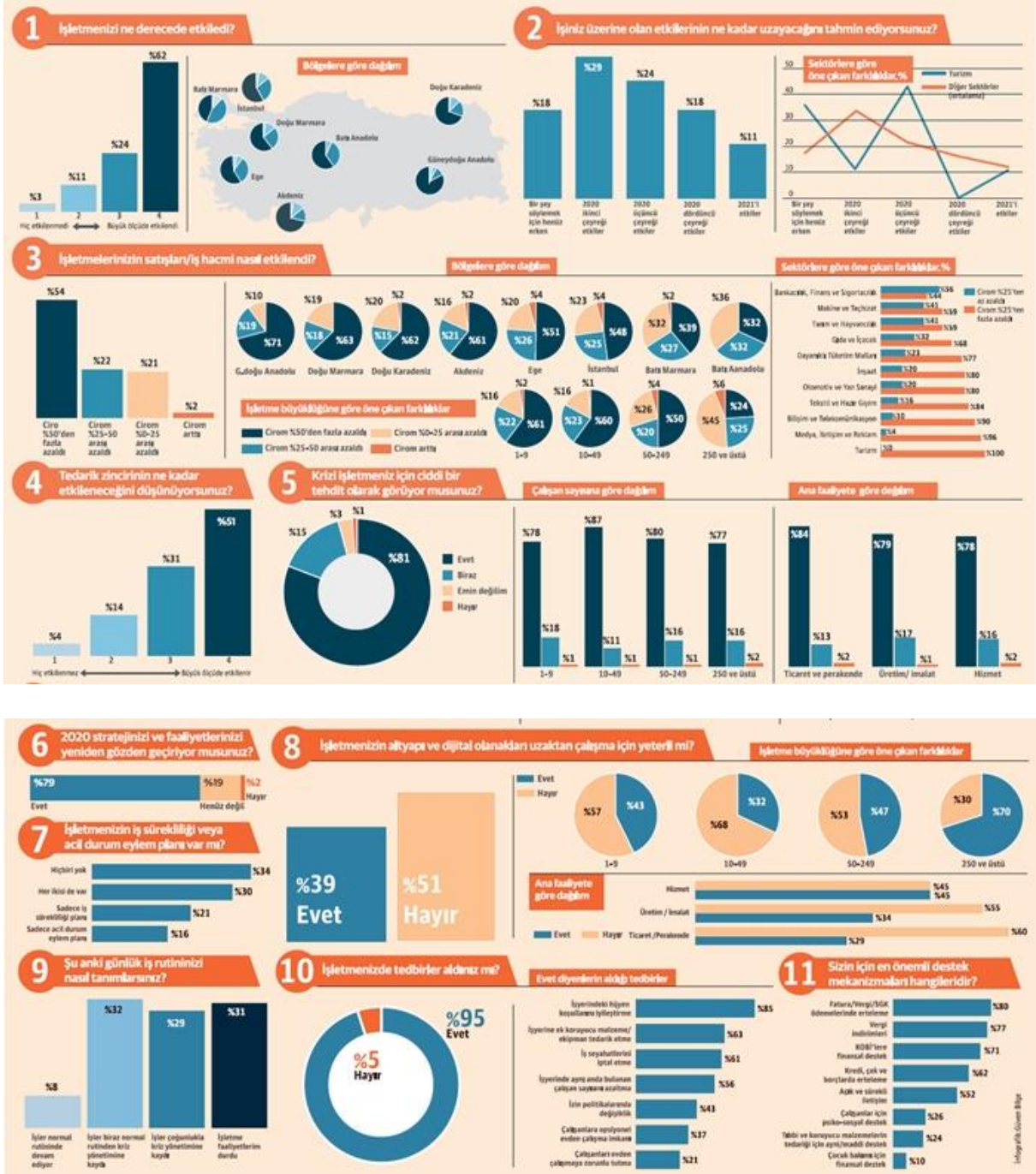
Hedefler İçin İş Dünyası Platformu'nun araştırmasına göre cirolardaki azalış, Güneydoğu'da yüzde 71'e kadar çıkıyor.

08 Nisan 2020

COVID-19 salgınının ekonomiye olan etkileri, TÜRKONFED, TÜSİAD ve UNDP Türkiye koordinasyonunda kurulan Hedefler İçin İş Dünyası Platformu'nun düzenlediği kapsamlı bir anket ile gözler önüne serildi. 'COVID-19 İşletme Etki ve İhtiyaç Anketi'ne katılan KOBİ ağırlıklı 780 şirketin yüzde 54'ü, salgın nedeni ile cirolarının en az yarısını kaybettiklerini açıkladı. Güneydoğu'da bu oran yüzde 71'e yükseliyor.

Ankete katılan 7 bölgeyi kapsayan 47 ilde faaliyet yürüten şirketlerden, büyük işletmelerin yüzde 11'i, küçük işletmelerin ise yüzde 36'sı salgın ile birlikte faaliyetlerini durdurma kararı aldı. 23-27 Mart'ta düzenlenen ankete göre KOBİ'lerin COVID-19 ile mücadelede öncelikli üç beklentisi; yüzde 80 ile fatura, vergi ve SGK ödemelerinde erteleme, yüzde 77 ile vergi indirimi ve yüzde 71 finansal destek olarak sıralandı.

GÜNEYDOĞU'DA CİRO KAYBI YÜZDE 71'E ULAŞTI

1- YÜZDE 62 ÇOK ETKİLENDİ

Anket 'Covid-19 işletmenizi ne derecede etkiledi?' sorusu ile başlıyor. Katılımcıların yüzde 62'si büyük ölçüde etkilendiklerini açıklarken, yalnızca yüzde 3'lük bir dilim 'hiç etkilendirilmediklerini' dile getiriyor. Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu çok etkilenen bölgeler olarak öne çıkıyor.

2- % 11'E GÖRE ETKİLERİ 2021'E SARKACAK

Yaşanan kriz ortamının işletmelere olan etkilerinin ne kadar süreceğine ilişkin soruya, ikinci çeyrek diyenlerin oranı yüzde 29'luk bir dilimi oluşturuyor. Etkilerin üçüncü çeyreği de kapsayacağını düşünenlerin oranı yüzde 24, yılsonunu bulacağını düşünenlerin oranı ise yüzde 18. Katılımcıların yüzde 11'i ise etkilerin gelecek yıl da devam edeceğini öngörüyor. Yüzde 18'lik bir kesim ise bir tarih aralığı vermenin erken olacağını düşünüyor. Sektörler arası ortalama öngörü, krizin etkilerinin ikinci çeyrekte itibaren azalacağı yönündeyken turizm sektörü üçüncü çeyrekte de (yaz sezonu) etkisini göstereceğini belirtiyor.

3- CİRODAKİ AZALMA G.DOĞU'DA YÜZDE 71

Anketin önemli soru başlıklarından olan salgının cirolara olan etkisine yönelik 'yüzde 50'den fazla azaldı' diyenlerin oranı yüzde 54. Güneydoğu Anadolu bölgesinden katılan firmaların ciro düşüşü ise yüzde 71'i buluyor. Büyük firmalar haricinde kalanların tamamı cirolarını en az yüzde 50 kaybettiğini açıklarken, en olumsuz ciro etkisi turizmde görülüyor.

4- TEDARİK ZİNCİRİ ETKİLENİYOR

Tedarik zincirinin salgından olumsuz etkilendiğini düşünenlerin oranı yüzde 51 olarak çıkıyor. Etkileneceğine dair görüş bildirenlerin oranı da yüzde 31. Şirketlerini etkilediğini düşünenlerin oranı ise yüzde 62.

5- BEŞ İŞLETMEDEN 4'Ü İÇİN CİDDİ TEHDİT

COVID-19 salgınına kendileri için ciddi tehdit olarak görenlerin oranı yüzde 81'i buluyor. Biraz etkileyecek diyen kesim yüzde 15. Emin olmayanlar yüzde 3, ciddi tehdit olarak görmeyenlerin oranı da yüzde 1 olarak ortaya çıkıyor.

6- % 79 STRATEJİSİNİ GÖZDEN GEÇİRİYOR

COVID-19 krizinden dolayı 2020 stratejinizi ve faaliyetlerinizi yeniden gözden geçiriyor musunuz' sorusuna yüzde 79'luk bir kesim evet yanıtını veriyor. Karar vermemiş olanların oranı yüzde 19. En fazla gözden geçireceğini beyan eden yüzde 84 ile ticaret/perakende sektörü.

7- KRİZ PLANI OLMAYAN, OLANDAN FAZLA

İşletmelerinde iş sürekliliği ve acil eylem planının ikisini birden oluşturmamış şirket oranı yüzde 34. Bir anlamda kriz planı olmayanların oranı olarak da görebiliriz bu rakamı. Her ikisini de bulunduranların oranı da yüzde 30 olarak karışımıza çıkıyor.

8- UZAKTAN ÇALIŞMAYA EN ÇOK KOBİ'LER UZAK

Koşulları, iş dünyasının salgına karşı en önemli önlemi olarak öne çıkan uzaktan çalışmaya uygun olmayanların oranı yüzde 51, olanların oranı ise yüzde 39 oldu. Ticaret/perakendede uzaktan çalışmaya uygun olmayanların oranı yüzde 60'a kadar yükseliyor. Uzaktan çalışabilme büyük firmaların yüzde 70'i için mümkünken, küçük işletmelerde bu oran bir hayli azalıyor. 9 kişiye kadar çalışanı olan şirketlerin yüzde 57'si uzaktan çalışmaya uygun olmadığını bildiriyor.

9- ÜÇTE 1'İN FAALİYETLERİ DURDU

Firmaların sadece yüzde 8'i işlerinin rutin seyrinde devam ettiğini belirtirken, yüzde 32'si kısmen kriz yönetimine başladığını, yüzde 29'u yoğun bir şekilde kriz yönetimi yaptığını belirtiyor. Firmaların yaklaşık 3'te 1'i ise faaliyetlerinin tamamen durduğunu açıklıyor.

10- YÜZDE 61 SEYAHATİ İPTAL ETTİ

COVID-19 krizine karşı bünyesinde tedbir alanların oranı yüzde 95 olarak ortaya çıkıyor. Yüzde 5'lik bir kesim ise hiçbir önlem almadığını ifade ediyor. Tedbir alanların yüzde 85'i işyerinde hijyen koşulları iyileştirdiğini, yüzde 63'ü ise koruyucu malzeme ve ekipman aldığını açıklıyor. İş seyahatlerini iptal edenlerin oranı da yüzde 61 gibi yüksek bir oran. Ankete katılan şirketlerin yüzde 21'i ise çalışanını evden çalışmaya zorunlu tuttuğunu dile getiriyor.

11- İHTİYAÇ DUYULAN DESTEKLER

'Sizin için en önemli destek mekanizmaları hangileridir?' sorusuna anket katılımcılarının yüzde 80'i fatura/vergi/SGK ödemelerinde erteleme ve yüzde 77'si de vergi indirimleri yanıtını verdi. KOBİ'lere finansal destek diyenlerin oranı yüzde 71, kredi, çek ve borçlarda öteleme diyenlerin oranı da yüzde 62 yanıtını veriyor.

Piyasalarda günün ilk rakamları

Küresel piyasalar bu sabaha karışık bir seyir yaşıyor. Günü artıda geçiren ABD borsaları kapanışa doğru hafif ekşiye geçerken ABD vadeliileri bu sabah artıda.. Dolar/TL de 6,77 düzeyinde sakin

08 Nisan 2020

Küresel piyasalarda bu sabah karışık bir seyir gözlemleniyor. ABD borsaları kapanışa doğru gelen satışlarla hafif eksili kapatsa da ABD vadeliileri ise artıda seyrediyor. Asya borsalarında ise artılar ve eksiler bir arada görülüyor. Japonya yüzde 3'e yakın artıda seyrederken Çin borsaları hafif satıcı.

Dolar/TL, 6,77 seviyelerinde

Koronavirüs salgını ile ilgili gelişmelerin izlendiği ve önemli bir verinin olmadığı yeni güne Dolar/TL 6,77, Euro/TL 7,38 seviyesinden başladı.

Piyasalarda bugün petrol ve altın fiyatlarında da hareketli saatler yaşanmaya devam ediyor. Dün gün içerisinde 34 doların üzerini gördükten sonra akşam saatlerinde 31 dolara çekilen petrol fiyatları, bu sabah 33 dolar civarında fiyatlanıyor.

ABD'de 250 milyar dolarlık yeni talep

Koronavirüsle mücadelede 2 trilyon dolarlık devasa destek paketinin hayata geçirildiği ABD'de Hazine Bakanı, küçük işletmelere yardım için Kongre'den 250 milyar dolar daha istedi. Fed eski Başkanı Ben Bernanke, ABD ekonomisinin cari çeyrekte insanların koronavirüs salgınının yavaşlatılması için evde kalmaları nedeniyle yüzde 30 veya daha fazla daralabileceğini söyledi.

Dallas Fed Başkanı Robert Kaplan ABD ekonomisinin, koronavirüs salgını yatıştıktan sonra işletmelerin krizin mal ve hizmetlerine talebi nasıl şekillendirdiğini değerlendirmelerinin ardından ciddi bir düzeltmeye doğru gideceğini söyledi.

Günün ajandası ise şöyle:

10.00 - TÜİK, finansal yatırım araçlarının reel getiri oranlarını

14:00 - ABD'de haftalık MBA mortgage verileri

21:00 - Fed, 17-18 Mart FOMC toplantı tutanakları

TOBB Başkanı Hisarcıkılıoğlu'ndan bankalara çağrı

Tüm bankaları sıkıntıya düşen firmalara destek olmaya çağırın Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı M. Rifat Hisarcıkılıoğlu, “Şirketlerimiz bankalar tarafından ‘limit bitti’ denip başvurusu dahi alınmadan geri çevriliyor. Buradan tüm bankalara seslenmek istiyorum. Bu dönem karlılık düşünecek, şirket seçecek dönem değil” dedi.

Hisarcıkılıoğlu konuya ilişkin açıklamasında şunları söyledi:

“Tüm dünya Koronavirüs salgını dolayısıyla oldukça zor bir dönemden geçiyor. Bu dönemde ülkemizde de pek çok işletmemizin faaliyetleri geçici olarak durduruldu. Birkaç sektör dışında tüm firmalarımızda da ciddi ciro kayıpları var.

Devletimiz bu dönemde ekonomik etkileri kontrol altında tutabilmek için birçok tedbir açıkladı. Bu tedbirlerin ana omurgasında da vergi ertelemeleri, kısa çalışma ödeneği ve düşük maliyetli işletme kredileri var. Her üç tedbir de firmalarımızın faaliyetlerinin devam etmesi ve istihdamın korunması için çok önemli.

Özellikle kredi genişlemesinin sağlanabilmesi için Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın açıkladığı tedbirler kapsamında KGF'nin kefalet kapasitesi 250 milyar lira artırıldı.

Ancak, 81 ilden oda ve borsalarımıza gelen şikayetler bu kredilerin bankalar tarafından finansman sıkıntısı çeken firmalarımıza ulaştırılmasında sıkıntılar yaşandığını gösteriyor. Şirketlerimiz bankalar tarafından “limit bitti” denip başvurusu dahi alınmadan geri çevriliyor. Hatta koronavirüsten olumsuz etkilenen firmalarımızın değil de, kredibilitesi yüksek büyük firmalara kredi kullandırıldığı yönünde de eleştiriler var.

Buradan tüm bankalara seslenmek istiyorum. Bu dönem karlılık düşünecek, şirket seçecek dönem değil. Hepimiz aynı gemideyiz. Reel sektör olmazsa bankacılık kesimi de olmaz. Devletimiz zaten riskin %80'ini üstleniyor. Tüm bankalarımızı sıkıntıya düşen tüm firmalarımıza destek olmaya çağırıyorum”.

Nakdi yardımın detayları belli oldu

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk, "Halihazırda sosyal yardım alan ve 1. fazda dağıtılan 1000 liralık destekten faydalanmamış 2 milyon 300 bin haneye 1000'er lira nakdi destek vereceğiz" dedi.

07 Nisan 2020

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk, yeni tip koronavirüsle (Covid-19) mücadele kapsamında ilk etapta verilen 1000'er liralık destekten faydalanmamış, ihtiyaç sahibi 2 milyon 300 bin haneye daha 1000'er lira nakdi destek verileceğini açıkladı.

Bakan Selçuk, yazılı açıklamasında, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Covid-19 mücadele kapsamında dün açıkladığı, ihtiyaç sahibi 2 milyon 300 bin haneye verilecek nakdi yardımın detaylarını paylaştı.

Birinci faz sosyal yardım programı kapsamında geçen hafta 2 milyon 111 bin haneye 1000'er lira nakdi destek verildiğini anımsatan Selçuk, şunları kaydetti:

"Söz konusu destek programının 2. fazının başlayacağı müjdesini sayın Cumhurbaşkanımız dün kamuoyu ile paylaştı. Bu kapsamda 2. fazda, halihazırda sosyal yardım alan ve 1. fazda dağıtılan 1000 liralık destekten faydalanmamış, 2 milyon 300 bin haneye 1000'er lira nakdi destek vereceğiz. 1. fazda olduğu gibi vatandaşlarımızın herhangi bir başvuruda bulunmasına gerek olmayacak ve yardımlar evlere götürülecek."

3. faz sosyal yardımlar için de hazırlıklar başladı

Bakan Selçuk, Bakanlık olarak önceliklerinin, koronavirüsle mücadele kapsamında alınan tedbirlerden ekonomik olarak olumsuz etkilenen vatandaşları desteklemek olduğunu vurgulayarak sosyal yardımlarda 3. fazın da hazırlıklarının yapıldığını bildirdi.

3. fazda da 1. ve 2. fazlardan faydalanmamış ihtiyaç sahibi hanelere 1000'er lira destekte bulunacaklarını aktaran Selçuk, "3. faz sosyal yardımdan daha önce bu yardımdan faydalanmamış haneler faydalanacak ve söz konusu başvurular e-Devlet üzerinden yapılacak. Koronavirüs tedbirlerinden olumsuz etkilenmiş, ihtiyaç sahibi tüm kesimlere el uzatacağız." bilgisini paylaştı.

Selçuk, 3. fazın başvuru sürecinin ise ayrıca duyurulacağını belirtti.

Bakan Albayrak yeni destekleri açıkladı

Hazine ve Maliye Bakanı Albayrak, ücretsiz izne çıkarılanlar için maaş desteği sağlayacaklarını açıkladı.

07 Nisan 2020

Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, "Ücretsiz izne çıkarılan vatandaşlarımız merak etmesin. Onlar için de maaş desteğini başlatacağız." dedi.

Twitter hesabından paylaştığı video ile gündeme ilişkin değerlendirmelerde bulunan Albayrak, ekonomide yeni destek kalemlerini de açıkladı.

Bakan Albayrak, bir hafta arayla iki G-20 Hazine Bakanları toplantısı gerçekleştirdiklerini hatırlatarak, toplantılardan ülkeler arasındaki ticarete ve ilişkilere zarar vermeden bu krizden çıkışın yollarının aranması gerektiği sonucunun çıktığını aktardı.

Ülkelerin, salgının ekonomilerine, küresel ticarete, diplomasiye, uluslararası ilişkilere verebileceği zararların önüne geçmek için dayanışma ile çalışma kararı aldıklarına dikkati çeken Albayrak, dayanışma içinde hareket eden, sosyal yapısını, ekonomisini, sistemlerini ayakta tutabilen ülkelerin bu süreçten kazançlı çıkacağını vurguladı.

Albayrak, bu dayanışmayı gösteremeyenlerin ise uzun süre altından kalkmak için uğraşacakları çok ciddi bir tablo ile karşılaşacaklarının altını çizerek, "Hamdolsun, salgına karşı önlemleri erkenden almanın yanında, dünyaya da sürecin ilacı olan birliği, beraberliği, dayanışmayı en erken gösteren ülke olduk ve kenetlendik. Bizim birinci önceliğimiz hiçbir vatandaşımızın işini kaybetmemesi. Bunun için mücadele sürdürüyoruz. Sanayicimizi, esnafımızı, KOBİ'lerimizi korumak adına gerekli tüm tedbirleri alıyoruz." diye konuştu.

Vatandaşların gelirlerini güvence altına almak ve kayıplarını telafi etmek için canla başla çalıştıklarını ifade eden Albayrak, "Bu kapsamda dar gelirli 2,1 milyon ailelerimiz için bin lira nakdi yardım yapacağımızı açıklamıştık. Yeni çalışmamız neticesinde inşallah süreçten etkilenen yaklaşık 2,3 milyon aileye daha bu yardımı yapacağız. Toplamda 4,4 milyon ailemize nakdi yardım sağlamış olacağız. Çalışma Bakanlığımız bu konuda çok ciddi yoğun bir çalışma yürütüyor, bu ay içerisinde inşallah tamamlanacak." ifadelerini kullandı.

Ücretsiz izne çıkarılan vatandaşlara maaş desteği

Albayrak, esnaf için, mücbir sebep kapsamına giren firmalar ve KOBİ'ler için vergi ve SGK ödemelerini ertelediklerini anımsatarak, dükkanını kapatan ya da işleri yavaşlayan esnafa da kısa çalışma ödeneği sağladıklarını, esnafın yanında çalışanların maaşının büyük kısmını ödeyeceklerini söyledi.

Bu süreçte kısa çalışma ödeneğine başvuramayan esnaf, ücretsiz izne çıkarılan vatandaşlar olduğuna dikkati çeken Albayrak, ücretsiz izne çıkarılan vatandaşlarımız merak etmesin. Onlar için de maaş desteğini başlatacağız" dedi.

Dün itibarıyla 2,8 milyar liralık finansman KOBİ'lerimizin hesaplarına geçti

Albayrak, Halkbank aracılığı ile Hazine destekli düşük maliyetli Esnaf Destek finansmanının devreye girdiğini belirterek, şunları kaydetti:

"Pazartesi günü itibari ile 180 binin üzerinde esnafımız bu destek için, yaklaşık 46 bin esnafımız da Paraf Ticari Kartı için başvuru yaptı. Şu ana kadar 55 binden fazla esnafımıza, bunun 48 bini ilk defa bu destekten faydalanacak esnafımız olacak, 25 bin lira finansman sağlandı, 30 binden fazla esnafımıza da 25 bin lira limitli ticari kart sağlandı. Dün itibarıyla esnafımıza 2 milyar liradan fazla finansman desteğini kullandırmış olduk. KOBİ'lerimiz için KGF aracılığı ile 'İşe Devam Desteği'ni devreye almıştık. Yaklaşık 51 bin 651 firmamız 'İşe devam desteği'ne başvurdu. Pazartesi gün sonu itibarıyla yaklaşık 23 bin firmaya, 20 milyar liralık kredileri tahsis edildi. Bu firmaların yüzde 96'sını KOBİ'lerimiz oluşturdu. Kullandırmalar bu hafta başladı. Dün itibarıyla 2,8 milyar liralık finansman ilk gün KOBİ'lerimizin hesaplarına geçti. 5 bin lira

altında geliri olan vatandaşlarımız için 10 bin liraya kadar, çok düşük maliyetli temel ihtiyaç desteği devreye alındı. Dün itibarıyla 3,7 milyon vatandaşımız başvurdu. Bu kapsamda da ödemeleri bu hafta başlatıyoruz."

"Mücadelede özel bankaları da görmek arzusundayız"

Vatandaşların, esnafın, KOBİ'lerin taleplerini anlık takip ettiklerini dile getiren Albayrak, BDDK bünyesindeki çağrı merkezi, sosyal medyada devreye alınan takip hesapları ve bakanlık bünyesindeki ekipleri ile tüm talepleri anlık takip ettiklerini, muhataplarından bilgi aldıklarını ve vatandaşlara dönüş yaptıklarını anlattı.

Albayrak, sadece son 1 haftalık sürede 10 bine yakın şikayet ve talebi incelediklerini ve dönüşünü sağladıklarını belirterek, şöyle konuştu:

"Kamu bankalarımızın genel müdürleri, genel müdür yardımcıları her gün televizyonlarda vatandaşlarımızın sorularını yanıtlıyor. En doğru bilgileri birinci elden, en şeffaf şekilde sağlıyor. Bu salgının ekonomiye etkileri olacaksa, burada ekonomiyi ve piyasaları bu salgından koruyacak mücadelede özel bankaları da görmek arzusundayız. Bu bir milli mücadele. Türkiye'nin yakın tarihinde geçtiği kritik süreçlerin tamamında milletle aynı safta buluşamayanların bugünlerde kalkıştığı provokasyon girişimlerinin boş çıktığını görüyoruz. 17 yıldır, sağlığa, sosyal güvenliğe yapılan yatırımların meyvelerini bugünlerde görüyoruz. Hiçbir tıbbi ekipman ihtiyacı, maddi destek, küresel yardım olmaksızın mücadelemizi sürdürüyoruz. Birileri her türlü iftiraları yapsa da güneş balçıkla sıvanmaz. Gelişmiş ülkelerin çöken sağlık sistemlerini, insanına sunmadığı hizmeti, sağlık çalışanlarına ulaştıramadığı ekipmanları görmeyenlere söyleyecek sözümüz yok."

Bakan Albayrak, bunun meşakkatli, sabır ve dayanışma isteyen çok yoğun bir mücadele olduğunu ifade ederek, "Bu mücadelede, destek ihtiyacı hisseden her bir vatandaşımızın, işletmemizin, esnafımızın, fabrikamızın arkasında Türkiye Cumhuriyeti Devleti ve onun hazinesi var. Biz, Türkiye olarak hayalleri, hedefleri, idealleri olan büyük bir ülkeyiz. Biz hayallerimizden, ideallerimizden asla vaz geçemeyiz. Toprağın tohum beklediği bu bahar başlangıcında, ekinlerimizi dikeceğiz. Ekonomimizin çarklarını çalışır tutmak için, her gün bir kez daha Bismillah diyerek kollarımızı sıvayacağız." ifadelerini kullandı.

Bu gecenin Berat Kandili olduğuna dikkati çeken Albayrak, "Bu mübarek gecede Rabbimizin ilahi merhametine, Peygamber Efendimizin himmetine nail olmak ve selametimiz ve sıkıntılardan beratımız için dua edelim. Cenabı Allah ettiğimiz tüm dualarımızı mübarek Berat gecesi hürmetine kabul etsin. Bu badireyi de atlatarak, Allah'ın izniyle 'Büyük ve Güçlü Türkiye' idealine yürüyeceğiz. İnşallah birlikte başaracağız." diye konuştu.

Alaattin AKTAŞ

08 Nisan 2020

Sıvacı 65 yaşından büyük olunca...

Sokağa çıkması yasak olduğu için çalışma olanağını yitiren 1.4 milyon kişi sıkıntılı günler geçiriyor. Bu kişilerin çoğu çalışabildiği sürece para kazanan yevmiyeli kişiler.

1.4 milyon kişi "doğum tarihleri uygun olmadığı" için bir süre çalışamayacak, başka "suçları" yok. Haklı gerekçeyle sokağa çıkması yasaklanan bu kişilerin geçimlerini temin etmeleri için başta devletin, sonra da işverenlerinin desteği şart.

Birkaç yıl önce evimde köklü bir tamirata girişmem gerekmiş ve bir dostumun önerisiyle yapılacak işlerin tümünü Murat Arslan adlı bir ustaya vermiştim. Murat Usta işlerin bir kısmını bizzat yapmış, diğerleri için de organizatör görevi üstlenmişti.

Geçenlerde telefon etti Murat Usta. Niye aradığına pek anlam veremedim ve şaşırımdım. Hal hatır sorduktan sonra baklayı ağzından çıkardı usta.

“Abi şu 65 yaş üstündekilerin sokağa çıkma yasağı ne zaman biter?”

“Nereden bileyim usta, hem bundan sana ne ki, sen 65’ten küçüksün”

“Öyle de, biliyorsun benimle çalışan sıvacı ustaları vardı ya, onların yaşı 65’ten büyük ve dışarı çıkamıyorlar. Bu yüzden benim işlerim de aksadı.”

Murat’ın derdi belli olmuştu.

“Abi biliyorsun işlerin hepsini ben yapmıyorum, yapamam da zaten, ben su ve kalorifer tesisatçısıyım, diğer işleri ustalarım yapıyor, ama onlar da şimdi sokağa çıkamayınca işlerim aksamaya başladı. Onun için sordum senin bu konuda bir bilgin var mı diye.”

Durumu anlayınca merak edip sordum:

“Peki Murat bu sıvacı ustaları günlük kaç para kazanıyordu?”

“200 lira alıyorlardı abi, tabii her gün de iş olmuyor.”

“Yani bu insanlar şimdi evde oturuyor. Peki başka geliri var mı ustaların?”

“Yok abi” diye karşılık verdi Murat.

“Başka gelirleri yok ve bu yüzden onlar da çok zor durumda. Ben de şimdi yeni usta arıyorum, bulacağım kişileri de tanımadığım için iş konusunda daha bir dikkatli olmam gerekiyor.”

“Kolay gelsin” dedim ve kapattık telefonu...

Bu durumda 1.4 milyon kişi var

İki gün önce yazdıklarımın doğruluğunu kanıtlayan bir konuşmaydı bu. Bu köşede 6 Nisan'da yazmıştım. 15-17 yaş grubunda ve 65 yaş üstünde olan ve daha önce çalışmaktayken sokağa çıkmaları yasaklandığı için bir anlamda işsiz kalan kişi sayısı tam 1.4 milyon düzeyinde.

Kavramları yerine oturtalım; sapla samanı karıştırmayalım!

1.4 milyon kişinin işsiz kaldığına dikkat çekerken “Bu insanlarla ilgili sokağa çıkma yasağı kaldırılсын” demiyoruz.

Söylediğimiz şu: “Madem bu insanlar sokağa çıkamıyor, çalışmıyor ve para kazanamaz durumda, öyleyse bu durumdakiler için bir şeyler yapılmalı.”

Bunu yapacak olan öncelikle devlet. Sokağa çıkamıyor ve geçimini sağlayacak parayı kazanamıyor olmak o insanların suçu değil, yalnızca doğum tarihleriyle ilgili bir durum.

Konumuzda olduğu gibi bu sıvacı kişilerin işi var, çalışabilir durumdadır, bir günde 200 lirayı ceplerine koyma şansları var. Ama devlet diyor ki, haklı nedenle diyor ki, “Senin hasta olma riskin çok fazla, evden çıkmayacaksın”. İyi güzel, ama ya geçinme konusu ne olacak?

Bu durumdakiler için bir şeyler yapılması gerektiğini, bunu da öncelikle devletin yapması gerektiğini söyledik. Ama yetmez; kaldı ki devlet herkese uzanamaz. Gücü yettiğince işyeri sahiplerinin de bu durumda olanlara yardım elini uzatması gerekir.

Bizim Murat Usta'nın öyle bir gücü yok; o ustalar çalışmadığında başkalarını çalıştırmak ve 200 lirayı onlara vermek durumunda. Ama öyle işyerleri var ki aynı işi sokağa çıkması yasak olan çalışanlarının eksikliğini hissettirmeden en azından bir süre devam ettirebilecek durumda. Bu güce sahip işverenler işe gelemeyen çalışanlarına biraz olsun destekte bulunabilir.

Zaman, bunu yapma zamanıdır...

Zaman, vatan millet nutukları atıp hiçbir şey yapmama zamanı değildir.

Ya bozulan işler yüzünden oluşan durum

İşsizlikteki artış yalnızca sokağa çıkamamaktan kaynaklanıyor değil.

Bir, yaşı sokağa çıkmak için uygun ama işyeri kapatılanlar var. Garsonlar, bulaşıkçılar, aşçılar, berberler, kuaförler gibi...

Bir de yaptığı iş dolayısıyla çalışamaz duruma gelenler var.

Örneğin çoğumuzun evine haftada ya da on beşte bir temizlikçi gelirdi, artık çok sayıda kişi bu temizlikçileri almıyor. Herkes korona yüzünden başkalarıyla olabildiğince az temas etmeye uğraşıyor çünkü.

Evlere temizliğe gidenlerin bu nedenle işsiz ve gelirsiz kaldığını yazınca birileri "Bu hizmet çok da zorunlu değil" diyebiliyor.

Doğru, o temizliği elbette kendimiz de yapabiliriz. Ama gelin o insanların yerine koyalım kendimizi. Geliri yalnızca aldığı gündelikten ibaret olan bu kişiler ne yapacak?

Evimize temizliğe gelen bu kişilere, istemediğimiz için gelmedikleri sürece ücretlerini ödese, ne olur, çok şey mi kaybederiz? Varsayalım gelip o hizmeti görüyorlar... Zaten bu harcamayı yapıyoruz; gelirimizde bir düşüş yoksa bu iyiliği yapalım birbirimize...

Ali Ekber YILDIRIM

08 Nisan 2020

Tüketim ve ihracat azaldı, balıkçı destek bekliyor

Koronavirüsten en çok etkilenen sektörlerden birisi de su ürünleri. Özellikle balık tüketiminde ve ihracatındaki sert düşüş üreticileri olumsuz etkiliyor.

Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, Avrupa'nın Türkiye'den balık talebinin yüzde 60 azaldığını belirterek, "Evde Hayat, Sofrada Balık" sloganıyla tüketim kampanyası başlattı. Balık tüketim kampanyasıyla 3 gün süreyle çipura ve levrek zincir marketlerde maliyetine satıldı. Bu hafta ise alabalık ve yerli somonda benzer bir kampanya yapılacak.

Ege Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Sinan Kızıltan, Türkiye'nin özellikle kültür balıkçılığında üretimle ilgili sorunu olmadığını kapılar tamamen kapatılsa bile bir yıl tüketime yetecek kadar balığın yetiştirilebileceğini söylüyor. Sorularımızı yanıtlayan Sinan Kızıltan'ın anlattıklarını özetleyerek paylaşıyorum.

Avrupa'da koronavirüsün hızla yayılması ve sonrasında yaşanan sokağa çıkma yasakları ile birlikte büyük bir panik yaşandı. Bu dönemde özellikle 10-20 Mart tarihleri arasında balık ihracatı yüzde 60'a varan oranda azaldı. Sonraki hafta siparişler tekrar gelmeye başladı. Fakat şu anda balık ihracatındaki düşüş yüzde 30'lar seviyesinde. Otel, restoran gibi toplu tüketim yerleri kapalı olduğu için satışlar ağırlıklı olarak süpermarketler üzerinden yapılıyor. Ev tüketimi artıyor.

Uçakla yapılan ihracatta da sıkıntılar yaşanıyor. Uçuş sayılarının azalması, maliyetin yükselmesi nedeniyle uçakla balık ihracatı yapılan Amerika Birleşik Devletleri, Kuveyt, Suudi Arabistan, Katar ve diğer ülkelere olan ihracatta da düşüşler var."

Tüketici balığa ulaşamıyor

Yurtiçi piyasada restoran ve oteller kapalı olduğu için balık marketlerde ve market zincirlerinde satış yapılabiliyor. Fakat yaygın market zincirlerin çoğunda balık reyonu

yok. Balık reyonu olanların satışları arttı. Tüketici balık almak istiyor. Fakat binlerce mağazası olan zincirlerde balık satışı yapılmıyor. Yani tüketici balığa ulaşamıyor. Üretimle, dağıtımla ilgili sorun yok.

Türkiye’de balık taze alınıp tüketiliyor. Avrupa’da tüketici balığı alıp dipfrize atıyor. İhtiyaç duydukça çıkarıp tüketiyor. Türkiye’de bu alışkanlık olmadığı için bu dönemde tüketici istemesine rağmen daha az balık tüketiyor. Üreticiler donuk ürünlere ağırlık vermeye başladı. Marketlerde donuk ürünler daha kolay bulunabiliyor. Fakat bu alışkanlık zamanla olacak. Koronavirüs nedeniyle evde kalan tüketici ilk etapta kuru gıdalar, bakliyat ürünleri, kırmızı et aldı. Fakat evde aynı yemekleri yemekten bıktı. Şimdi balık almaya başladı. Bu nedenle satışlarda bir artış var.

Konservede patlama var

Balık konservesinde ise ciddi artışlar var. Her markette bulunabilen ton balığı talebi ve tüketimi bu dönemde deyim yerindeyse patladı. Ton balığı yok satıyor. Ton balığının hammaddesi yurtdışından sağlanıyor. İthalatla ilgili bir sorun yok.

İthal balığa 3 ay sınırlama isteniyor

Balık yetiştiricileri bu dönemde yerli üreticilerin ayakta kalması için 3 ay süreyle özellikle uskumru ve somon ithalatının durdurulmasını istiyor. Karadeniz’de yetiştirilen yerli somonun Nisan, Mayıs Haziran döneminde hasat edilmesi gerekiyor. Bu nedenle ithalatın durdurularak yerli üreticinin en azından bu dönemde korunması isteniyor.

Ayrıca, üreticiler yine 3 ay süreyle balık üreticilerine yem desteği sağlanmasını talep ediyor. Balık satışlarındaki düşüğe rağmen yetiştiricilik devam ediyor. Balığa yem yediriliyor. İthal edilen balık unu ve balık yağı hem nakliye, lojistik maliyeti hem de dövizdeki artışa bağlı olarak pahalıya geliyor. Dolayısıyla üretimin devamlılığı, tüketicinin balık ihtiyacının karşılanması için 3 ay yem desteği sağlanması isteniyor.

Mezatların çoğu kapalı

Kıyı balıkçılığının yaygın olduğu Ege Bölgesi’nde balık satışlarının yapıldığı mezatların çoğu kapandı. Koronavirüs önlemleri kapsamında kalabalık ortamın oluşmaması için mezatlar kapanırken, satışlar internet üzerinden veya bire bir görüşme ile yapılıyor.

Urla İskele Su ürünleri Kooperatifi Müdürü Murat Erginer, 65 yaş üstü balıkçıların balığa çıkamadığını ancak diğer balıkçıların denize açıldığını belirterek şunları anlattı: “Kıyı balıkçılığı açısından balığın az olduğu bir dönemdeyiz. Bizim için özellikle Ege

Bölgesi'nde sezon bir ay sonra başlar. Özellikle restoranlarda, otellerde yaygın olarak tüketilen kaliteli balıkların fiyatında büyük düşüş var. Kırmızı barbunun kilosu 80-100 lirayken şimdi 60-70 liraya düştü. Talep çok düşük, çünkü oteller, restoranlar kapalı. Koronavirüsle ilgili süreç devam ederse sadece İzmir'de binlerce balıkçı var. Çok ciddi sorunlar yaşanır. Sadece Urla Körfezi'nde 7-8 mezat (balık satış yeri) var. Çoğu kapalı. Bir ay sonra daha büyük sıkıntılar olacak bu nedenle önlem alınmalı.

Özetle, böyle bir dönemde sofralardan balığın eksik olmaması için, yıllık 1 milyar dolar ihracatı olan su ürünleri sektörüne de acil destek sağlanması gerekiyor.

SU ÜRÜNLERİ SEKTÖRÜ NE İSTİYOR?

Ülke genelinde 14 bölge birliği, 270 kooperatif ortağı ile ve 30 bini aşkın balıkçı üye ortağı olan Su Ürünleri Kooperatifleri Merkez Birliği (SÜRKOOP) Başkanı Ramazan Özkaya imzası ile Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a gönderilen yazıda sektörün sorunları ve talepleri dile getirildi.

Sektörün koronavirüs pandemisinin olumsuz etkilerini en ağır biçimde yaşadığı, arz-talep dengesinin bozulduğu, turizmin durma noktasına geldiği, restoranların tamamı ile satış tezgâhlarının büyük çoğunluğunun kapandığı ve balıkçıların geçimini sağlayamaz duruma geldiği belirtilen yazıda talepler ise şöyle sırandı;

“Kaliteli protein kaynağı olan su ürünlerinin tüketimini teşvik etmek amacıyla bir kamu spotu hazırlanarak ulusal kanallarda yayınlanması. Devlet Bankaları tarafından balıkçı gemisi için “Ruhsat Teskeresi” sahibi balıkçılara faizsiz kredi imkânı sağlanmalı. Bankalara bulunan kredi borçlarının 1 yıl kadar ertelenmeli. Sınırlı Sorumlu Su Ürünleri Kooperatifleri'nin balıkçı barınaklarını kiralamalarına ait kira borçları ile elektrik, su ve SGK borçları ertelenmeli. Geleneksel kıyı balıkçılığının kayıt altına alınması ve desteklenmesi amacıyla ödenen destek bin liradan 2 bin 500 liraya çıkarılmalı. Kooperatifler 'mücbir sebep' kapsamına alınarak vergi ödemeleri ertelenmeli, beyanname süreleri uzatılmalı.”

Abdulkadir Selvi

aselvi@hurriyet.com.tr

İstanbul'a yapılacak iki hastanenin özellikleri

8 Nisan 2020

İSTANBUL'da koronavirüsle ilgili önlemler arttırılıyor.

Çünkü hem İstanbul'da vaka sayısı fazla, hem de İstanbul'dan Türkiye'ye yayılıyor. O nedenle İstanbul'da giriş ve çıkışlar sınırlandırıldı. Ama İstanbul aynı zamanda Türkiye'nin kalbi. Bir yandan da İstanbul'da üretim çarkının durmaması hedefleniyor. Bir taraftan çarklar dönecek ama diğer taraftan da önlemler sıklaştırılacak.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, İstanbul'a iki salgın hastanesi kurulacağını açıkladı. Biri Atatürk Havalimanı'nda diğeri Sancaktepe'de.

Koronavirüse karşı başta tedbir almayan Amerika ve İngiltere'nin durumu ortada olduğu için geç kalan tedbir, tedbir değil. Tam bir seferberlik hali...

ABD ve Avrupa'da hastaneler yetmediği için hastalar spor salonlarına doldurulmuş durumda. O nedenle İstanbul'a iki hastane yapılması çok yerinde. İki hastaneyle ilgili teknik bilgilere ulaşmaya çalıştım.

İki havaalanı seçilirken yol, su, kanalizasyon ve doğalgaz gibi altyapı hizmetlerinin hazır olmasına özen gösterilmiş. Mevcut binalar kullanılmayacak. Müstakil binalar yapılacak. Acil ünitelerine, görüntüleme merkezlerine, personel mutfağından steril çamaşır yıkama birimlerine kadar dört dörtlük salgın hastaneleri olacak.

Yoğun bakım ünitelerinin teknik özellikleri var:

- Tam sızdırmaz
- Girişleri kontrollü
- HEPA denilen çok hassas filtrasyonlu havalandırma sistemleri
- Özel olarak negatif basınçlandırılmış olmaları gerekiyor. İki hastane bu özellikleri taşıyan ve her biri bin odalı, akut izolasyonlu yoğun bakım ünitelerinden oluşacak. Böylece yoğun bakım kapasitemiz artacak. Koronavirüs ortaya çıktığında Çin 30 günde hastaneler yapmıştı. Bu virüsle mücadelede etkili oldu. Biz ise 45 günde iki hastane yapacağız. Cumhurbaşkanı Erdoğan, İstanbul'a iki hastane kararını açıkladığında, "Salgın büyüyecek mi, süre uzayacak mı, ikinci bir virüs patlamasından mı endişe

ediliyor?” gibi sorular gündeme geldi. Ulaşabildiğim yetkililere sordum. Paniği gerektirecek bir durum olmadığını ama zamanından önce önlem alındığı ifade edildi.

Söz konusu sağlık olunca alınan tedbirden değil, zamanında alınmayan önlemlerden endişe etmek gerek.

MASKELİ MECLİS

SAĞLIK Bakanı Fahrettin Koca'nın Meclis'e bilgi verdiği tarihten bu yana Meclis'e gidememişim.

İnfaz indirimiyle ilgili yasanın görüşmelerini takip etmek üzere Meclis'teydim.

Ziyaretçi yasağı devam ediyor ama yine de Meclis'in ana giriş kapılarında bir süredir termal kameralarla ölçüm yapılıyor.

Meclis'in girişinde ağız maskeli görevliler ateşimizi ölçtükten sonra girmemize izin verildi. Meclis binasına girerken maskemizi taktık, zaten görevlilerin tamamı maskelerini takarak görev yapıyorlardı.

Önce Genel Kurulu takip ettim. İstisnasız tüm milletvekilleri maske takmıştı. Genel Kurul salonunda da sosyal mesafe dikkate alınıyordu. Oturumu yöneten Meclis Başkanvekili Levent Gök maskesini takıp oturuma öyle çıktı. Oturum süresince de çıkarmadı.

Genel Kurulu bir süre izledikten sonra kulislere indim. İktidar kulisi her zamanki kadar kalabalık değildi. Genel Kurul salonunun kapısında görevliler maskeler ve dezenfektanlarla bekliyorlardı. Salona girecek olan milletvekili önce dezenfektanla elini ovuyor ardından da maskesini taktıktan sonra salona giriyordu. Kuliste de maskeyle oturuyorlardı. Muhalefet kulisi göreceli olarak daha seyrekti. Muhalefet kulisinde de görevliler maskeler ve dezenfektanlarla hizmet veriyorlardı. Meclis'in doktoruna koronavirüs teşhisi konulduğu için milletvekilleri karşılaştıkları görevlilere, “Pozitif çıkan var mı?” diye soruyorlardı. Muhalefet kulisinde MHP'li Fethi Yıldız konuşuluyordu. Milletvekilleri arasında en revaçta olan espri 'Maskeli Beşler'di.

AF ANAYASA MAHKEMESİ'NE GİDER Mİ?

PAKET Adalet Komisyonu'ndan bir günde geçti ama Meclis Genel Kurulu'nda zorlu bir müzakere süreci yaşanacak. İlk başlarda iktidar ve muhalefet arasında bir uzlaşma havası vardı. Aslında muhalefetin katkısıyla paket zenginleştirilebilirdi.

Ancak ne zaman ki “AK Parti uyuşturucu, kadına şiddet ve cinsel istismar suçlularını affediyor” şeklinde suçlamalar yöneltildi, uzlaşma zemini bundan olumsuz etkilendi. Muhalefet önermeleri hazırlamış durumda. İktidarda ise paketin geldiği şekilde çıkması eğilimi ağır basıyor. Muhalefet, Meclis'ten geçtikten sonra paketi Anayasa Mahkemesi'ne götürecek mi? CHP'de öyle bir eğilim hissettim.

Eşitlik ilkesinden dolayı Anayasa Mahkemesi'ne müracaat edecekler.

GAZETECİLERE HAPİSTE ESNEME GELEBİLİR

Meclis'te bulunduğum sürede iktidar ve muhalefet milletvekilleriyle görüşmeler yaptım. AK Parti ve MHP paketin değişmemesi kararında diye yazdım ama ufak bir değişiklik olabilir. "1 yıl hapis cezası alan dahi bunun bir müddetini cezaevinde geçirmeli" diye yeni bir hüküm var. Daha çok gazetecileri ilgilendiriyor. Ama ünlü sanatçılarımız, mankenlerimiz de hakaretten dolayı sık sık suç duyurusunda bulunuyorlar. Gazetecilerin ise daha çok yazılarında hakaret suçu gündeme geliyor.

Gazeteciler ve fikir suçluları için hakaretten dolayı hapis cezası alanlar, hapse girmek yerine bunu kamu yararına çalışarak geçirsinler diye bir formül gündemde. Hani Amerika'da ünlülerin aldığı cezayı parklarda, hastanelerde, çocuk yurtlarında çalışarak geçirdikleri gibi.

CHP ve HDP'nin ısrarla üzerinde durduğu, örgüte yardım ve yataklık ile örgüt propagandası suçunda ise bir düzenleme yapılmadı. Ama bir değişiklik de bu maddede yapıp "Örgüt kurma ve yönetmede ceza oranları arttırılırken örgüte üyelik kısmının ceza oranı aynı kalabilir" deniliyor.

Sosyal devlete doğru

[Esfender KORKMAZ](#)

08 Nisan 2020

Virüs krizinden sonra, dünyada halkın devletten başta sağlık olmak üzere sosyal alanda kamu hizmetleri talebinin artacağını tahmin edebiliriz. Bu talebin karşılanması için devletin daha çok altyapı yatırımı yapması gerekir. Bunun içinde bütçeden daha çok pay ayrılması gerekir.

Ne var ki önce devletin kurumsal devlet, demokratik ve hukuk devleti olması gerekir. Partizan yönetimlerin ve aynı şekilde despot yönetimlerin hakim olduğu ceberrut devlet yapısının olmaması gerekiyor. Bunu sağlayacak halktır. Önemli olan bu krizin siyasi tercihlerde, kamu hizmetlerinde halkın bilincini ne kadar açtığıdır.

Küreselleşme sürecinde, devletin zayıflaması ve spekülasyonun hakim olduğu başıboş piyasa, dünyada ekonomik kriz aralığının sıklaşmasına, kriz maliyetlerini fakir halkın ve çalışanların yüklenmesine neden olmuştur.

1997 yılında Doğu Asya'da yaşanan ekonomik krizlerin nedeni, devlet müdahalelerinin çok yetersiz olmasıydı. Bu günde devletler arası ve aynı ülkede zengin-fakir farkı artmıştır.

Öte yandan yine tarihi geçmişte görünen odur ki; Bir ekonomide iktisat politikalarının başarısı ve kaynakların en verimli şekilde kullanılması için, her şeyden önce devlet-piyasa arasında optimal bir dengenin kurulmuş olması gerekir.

Gelişmekte olan ülkelerde, devletin piyasaya müdahalesinin temel gerekçesi piyasada oluşan rekabet eksiklikleri kısaca "**piyasa başarısızlığı**" ile yine aksayan "**sosyal devlet anlayışı**"dır.

Piyasa başarısızlığı, eksik rekabet, dışsallıklar, kamu malları ve asimetric bilgi akışı yüzünden piyasa işleyişinin aksamasıdır. **Asimetric bilgi akışı**, piyasada bir tarafın diğerine göre daha iyi veya daha fazla bilgi sahibi olmasıdır. Bilgi Asimetrisi, istediğinin **tersine bir seçim, ahlaki risk ve temsil sorunu** gibi sorunlar yaratabilir. Eksik bilgi sahibi olanlar yanlış kararlar verebilir. Haksız rekabet oluşur.

Refah ekonomisi yaklaşımına göre, piyasada rekabet şartlarının iyi işlemesi ve fiyat mekanizmasının iyi çalışması halinde piyasada bireyler kendi çıkarlarını maksimize edecektir. Bu durumda toplumsal refah da maksimize edilmiş olacaktır.

Yine refah teorisine göre, piyasada aksama olursa, devlet müdahalesi ile bu aksaklık düzeltilebilir. Ferdi ve toplumsal refahı artırmak için devletin piyasaların işlemesini sağlayacak müdahaleleri yapması ve gerekirse piyasa dışı önlemler alması gerekir.

Piyasanın etkin çalışması için, marjinal sosyal faydanın marjinal sosyal maliyetin üstünde olması veya eşit olması gerekir. Negatif dışsallıkların olmaması gerekir.

Uygulamada ise, oligopol piyasa yapıları, monopolleşme ve tekelleşmenin olması ve kurumsal yapıların yetersiz olması nedeniyle piyasa etkinliği gerçekleşmiyor. Devletin dışlandığı ve tamamıyla piyasa kurallarına bırakılmış ekonomilerde, söylediğimiz nedenlerden dolayı da pareto etkinliği sağlanamıyor.

Devletin ve özel sektörün ürettiği, hem özel hem de sosyal faydası olan, eğitim ve sağlık gibi yarı kamusal malların üretiminde piyasa bu malların özel faydasını dikkate alarak kaynak ayırır. Yeterli kaynak ayrılmamış olur. Bunun içindir ki gelişmekte olan ülkelerde bu mal ve hizmetlerin ya devlet tarafından yapılması veya devletin siyaset dışında tutarak müdahale etmesi gerekir.

Sosyal faydası daha yüksek olan ve ülke kalkınmasında kritik öneme sahip eğitim ve sağlık hizmetlerinin devlet tarafından yapılması veya organize edilmesi de sosyal devlet anlayışına uygundur.

Söz gelimi Norveç, genel olarak sosyal devlet anlayışının ve demokrat refah devleti için en iyi örnektir. Norveç'i **sosyal devlet yapan; kurumsal bir sosyal politika ve sosyal haklar ve dayanışmacı ve sosyal yasalardır.**

Sosyal devlet olmanın olmazsa olmaz bir şartı da devlette şeffaflıktır. Ama herşey halka bağlıdır. **Halkın siyasi süreçte bilinç sahibi olması, popülizme kanmaması gerekir.**

İbrahim Kahveci

Popülizm salgını

Günümüzde ülke yönetiminde sorunların karmaşıklığı karşısında, seçimle gelen yöneticilerin seçim gücüne dayalı istekleri yönetim başarısı sağlayabiliyor mu?

Bağımsız kurumların oluşumu, karmaşık sorunların profesyonel çözüm gereği ile ortaya çıkmıştı. Acaba bağımsız Merkez Bankası mı daha yararlıdır, yoksa siyasetin emrindeki Merkez Bankası mı?

Kamu bankaları mı daha faydalıdır, yoksa özel bankalar mı?

Sermaye piyasalarını seçilmiş siyasetçiler ne kadar yönetebilir? Ya da kamusal mal olan adaleti...

Polonya Cumhurbaşkanı Andrzej Duda muhalefetin ve AB'nin sert eleştirilerine rağmen, yargıçları cezalandıracak yasayı onayladı. Haber akışına göre iktidar partisi Polonya'da 2016 yılından bu yana adım adım bir yargı değişimine gidiyor.

Hatta Polonya'da fiili durum yasal durumun önüne geçti. 2017 yılından bir haberi olduğu gibi aktarıyorum: "Anayasada hükmü kesinleşmiş birinin affedilebileceğine ilişkin bir madde bulunmuyor. ...

Cumhurbaşkanının iktidar partisinin genel başkanına hizmet etmesi gerektiği de yazılı değil anayasada. Ancak Duda [PiS'li siyasetçi Mariusz Kaminski'yi] affetti, [hukuka aykırı olarak seçilmiş hakimlerin] yeminini kabul etti ve tüm bunlarla parti genel başkanına [Kaczynski] hizmet etmiş oldu."

Tekrar edelim: Fiili durum yasal durumun önünde.

Gelelim Macaristan'a.

Macaristan Başbakanı Viktor Orban, Macar asıllı ABD'li iş adamı George Soros'u Avrupa'da etkili olan teşkilatı üzerinden politikaları etkilemekle suçladı (2020). Orban, Strazburg'da düzenlenen Avrupa Parlamentosu (AP) Genel Kurulunda, "Polonya ve Macaristan'da hukukun üstünlüğünde kötüye gidiş olduğuna dair karar tasarısı"nın, 178 "hayır" oyuyla karşı 446 "evet" oyuyla onaylanmasına tepki gösterdi. Orban ayrıca iktidar üyesi olan Fidesz üyelerinin tasarısı desteklemelerini de "Bize ihanet ettiler" şeklinde eleştirdi.

Brezilya'da ise 2018 yılında yeni devlet Başkanı Jair Bolsonaro seçildi.

Aşırı sağcı Brezilya Başkanı Jair Bolsonaro yolsuzluklarla ve suçla sert mücadele vaatleri ile iktidara geldi. Bolsonaro'nun en dikkat çeken iki yönünden bahsedelim:

1- Ülkesi Brezilya'nın 1964-1985 arası diktatörlük döneminden övgüyle bahsetmesi...

2- ABD Başkanı Donald Trump hakkında övgü dolu sözler söylemesi.

Bolsonara kovid 19 hakkında “basit bir gripten farkı yok” demiş ve önlem almamıştı. Zaten kendisinde de test sonuçlarının pozitif çıktığı söylenmişti. Önceki gün ise Brezilya ordusu geniş çaplı izolasyona başvurulması gerektiği yönünde bir rapor yayınlarak Başkan Bolsonaro'nun tersi bir adım attı.

Yolsuzlukla sert mücadele vereceği söylemi ile iktidara gelen Bolsonarao ne mi yaptı? Oğlunu ABD Büyükelçi'si olarak atadı.

Korona konusunda Bolsonaro ile benzer fikirler taşıyan bir başka lider ise İngiltere Başbakanı Boris Johnson'du. Johnson salgın hastalık başladığında “Sürü Bağışıklığı” sistemini savunarak sokak önlemlerini geciktirmişti.

Şimdi kendisi de yoğun bakımda.

Sürekli test yapılan bir başka lider ise ABD Başkanı Donald Trump. Ama Johnson ile Trump arasındaki asıl benzerlik iktidara geliş aşamasındaki gerçek olmayan korkutmalarıydı.

Johnson, İngiltere'nin AB'ye her hafta 350 milyon sterlin ödediği yalanı işle Brexit'in başrolü olmuştu. Hatta bu konuda yargılaması bile üst mahkemede bozularak Başbakan olabilmışti.

Trump'ı ise Meksika duvarı ile hatırlayalım. Ona göre ABD Meksikalı göçmen akınındaydı. Oysa rakamlar bunun doğru olmadığını gösteriyordu ama gerçeğin de hükmü yoktu.

Şimdi dönüp soralım: Gerçeğin hükmünü yitirdiği, fiiliyatın yasaların önüne geçtiği bu popülizm akımı ve liderler nasıl seçiliyor?

Toplumsal seçim veya toplumsal ruh hali nasıl oluyor da bu ve benzeri seçimler başarılı oluyor?

Kuralsız bir dünya, sorumsuz bir yönetim anlayışı nasıl hakim olabiliyor?

Netflix'de “Kırlı Para” belgeselinde Malezya eski Başbakanı Necip Rezak'ın icraatları anlatılıyor. Seçimleri “Tek Malezya” parolası ile kazanan Rezak hemen bir “Varlık Fonu” kuruyor. Ve ardından kırlı para ilişkileri başlıyor.

S. Arabistan üzerinden -Varlık Fonu- aracılığı ile gelen 600 milyon doların üzerindeki parayı da “şahsıma yollandı” diye savunuyor. Ve davası sürüyor. Ama işin ilginç yanı şu: Seçmenleri hala Rezak'ı savunuyor. “Tek Malezya” sloganı yolsuzluk, rüşvet vs hepsinin üzerinde geliyor. Veya hepsini örtüyor.

Bugün küresel bir popülizm akımı var. Bunun böyle olacağını aslında ekonomistler olarak yıllardır söylüyorduk.

Gelir dağılımı bozulan toplumların ruh sağlığı da bozuluyor. İletişimin aşırı yaygınlaştığı bu dönemde dahi gerçekler algıdan daha değersiz hale gelebiliyor. Bakalım yeni dönem de nasıl bir dünya bizi bekliyor?

08 Nisan 2020, Çarşamba

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Hiçbir salgın hastalık “İnsan insanın kurdudur” gerçeğini değiştirmez

Galiba bazıları koronavirüs salgınında yeterli sayıda insanın ölmediğini düşünüyor. Bu bazıları koronavirüsün insan canını almadaki yetersizliğini, kendileri katil olarak telafi etmeye çalışıyorlar. Bu vesile ile de, "**Koronavirüs günleri geçince her şey eskisinden farklı olacak**" diyenlerin ne kadar büyük bir hata yaptıkları da ortaya çıkmakta. Çünkü ne olursa olsun ve ne yaşanılırsa yaşansın, "**İnsan insanın kurdudur**" söylemi hep gerçekliğini koruyacaktır.

Johnson'ın aymazlığı

Dün ajans bültenlerini ve gazeteleri gözden geçirirken, cinayet haberlerinin hiç azalmadığını gözlemledim. Bu arada çok uygar ve çok gelişmiş olarak bilinen İngiltere'nin Başbakanı [Boris Johnson](#)'ın uyarıları gözardı ettiği için sonunda kendisini yoğun bakımda oksijen alırken bulması da, bu tür haberlere tüy dikiyordu. Gelin sözünü ettiğim türdeki birkaç haberi hatırlayalım:

Üç cinayet

-[Konya](#)'da TIR şoförü Yusuf Özyörük (33), önce kamyon bakım servisindeki Halil [İbrahim Uzun](#)'u (33), ardından başka bir iş yerindeki Yaşar Baki Uzun ve Mehmet Ali Şeflek'i tabancayla başlarından vurup, polise teslim oldu. 3 kişi hayatını kaybederken, Özyörük'ün ilk ifadesinde cinayetleri 'namus meselesi' yüzünden işlediğini öne sürdüğü öğrenildi.

Beş kişiyi öldürdü

-Rusya basını bu haberi konuşuyor. Tüyer ürperten olayda, koronavirüs karantinasında olan kadın doktorun kocası, çok gürültü yaptıkları gerekçesiyle pompalı tüfekte ateş açarak 5 kişiyi öldürdü.

Bir cinayet daha

-[İstanbul](#)'da koronavirüs salgını nedeniyle 'Evde kal' çağrılarına uyduğunu düşündükleri [Ahmet Rençber](#)'den haber alamayınca polisten yardım isteyen arkadaşları bir cinayeti ortaya çıkardı. Ahmet Rençber'in katil zanlısı Emrullah U. kısa sürede polis tarafından Ümraniye'de tuvalet penceresinde yakalandı. Şüpheli Emrullah U., cinayeti eski bir husumet nedeniyle işlediğini söyledi.

Öfkelenmişler

-Antalya'da bir fırın işletmecisi maske takması yönünde uyardığı kişiler tarafından saldırıya uğradı ve bacağından bıçaklandı. Sosyal mesafenin hiçe sayıldığı anlarda şüphelilerin ellerinde sopalarla işletmeye gelmeleri ve kavga etmeleri güvenlik kamerasına yansdı.

Trump'ın nasihatı

Son bir haber de Amerika'dan... ABD'de doktorların koronavirüse karşı 'işe yarayıp yaramadığını' bilmeden Başkan Donald Trump tarafından tavsiye edilen sıtma ilacını hastalara verdikleri anlaşılmış.